

Sygn. akt VI Gz 216/15

POSTANOWIENIE

Dnia 12 sierpnia 2015r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

SSO Beata Hass-Kloc (spr.)

SSO Anna Harmata

Protokolant: asystent sędziego Karolina Sitek-Pelc

po rozpoznaniu w dniu 12 sierpnia 2015r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: (...) S. A. w R.

przeciwko: J. M.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na pkt. II postanowienia Sądu Rejonowego
w R. V Wydziału Gospodarczego z dnia 22 maja 2015r., sygn. akt V GC 415/15;

postanawia:

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 maja 2015r. Sąd Rejonowy Sąd Gospodarczy
w R. umorzył postępowanie w sprawie (pkt. I) oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 107 zł tytułem zwrotu
kosztów postępowania
(pkt. II).

W uzasadnieniu powyższego wskazał, że pismem procesowym z dnia 13 maja 2015r. powód cofnął pozew w sprawie w
związku z zapłatą należności objętej pozwem tj. należności głównej wraz z odsetkami oraz kosztami procesu, wniósł
o umorzenie postępowania i obciążenie pozwanej kosztami procesu.

Sąd Rejonowy w oparciu o art. 355 § 1 kpc umorzył postępowanie
w sprawie z uwagi na skuteczne cofnięcie pozwu. Sąd uznał, że skoro zapłata nastąpiła po wytoczeniu powództwa
pозwana musi być traktowana jako przegrywająca proces i powinna zostać obciążona kosztami postępowania (art.
98 kpc).

Powyższe postanowienie w zakresie pkt. II zostało zaskarżone zażaleniem pozwanej. Zaskarżonemu postanowieniu
zarzuciła naruszenie art. 98 kpc w zw.

z art. 203 § 2 kpc poprzez obciążenie pozwanej kosztami procesu w sytuacji gdy z art. 98 kpc wynika, że strona
przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty procesu. Podkreśliła, że z art. 203

§ 2 kpc wynika natomiast, że w przypadku cofnięcia pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego, na jego żądanie, obciąża powoda bez względu na przyczynę cofnięcia.

W oparciu o powyższe pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego orzeczenia i odstąpienie od obciążenia pozwanej kosztami postępowania.

W uzasadnieniu powyższego skarżąca podniosła, że niniejsza sprawa była wynikiem niedbalstwa powoda. Pozwana dowiedziała się o istnieniu zobowiązania wobec powoda dopiero na etapie postępowania komorniczego, albowiem wszelkie pisma, w tym faktura kierowane były na adres prowadzonej przez pozwaną działalności gospodarczej, a nie na adres miejsca zamieszkania. Lokal pozwanej znajduje się w galerii handlowej, a tam poczta wielokrotnie nie jest dostarczana. Powyższe potwierdza nieprawidłowość doręczenia.

Pozwana zarzuciła, że w przypadku cofnięcia pozwu to powód jest uznawany za stronę przegrywającą proces i to on powinien zostać obciążony kosztami procesu.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu pozwanej dotyczącego nieprawidłowości dokonywanych w niniejszej sprawie doręczeń skutkujących według pozwanej pozbawieniem jej możliwości obrony.

Regulacja prawna zawarta w art. 133 kpc reguluje doręczenia właściwe dokonywane osobom fizycznym (§ 1), osobom prawnym lub organizacjom niemającym osobowości prawnej (§ 2), przedsiębiorcom lub wspólnikom spółek handlowych wpisanych do rejestru sądowego (§ 2a), pełnomocnikom procesowym lub osobom upoważnionym do odbioru pism sądowych (§ 3).

Z art. 133 § 1 wynika, że jeżeli strona jest osobą fizyczną, doręczenia dokonuje się jej osobiście. Miejsce dokonywania doręczeń osobie fizycznej zostało uregulowane w art. 135 kpc. Zasada dokonywania doręczeń właściwych bezpośrednio adresatowi pisma nie wyłącza zastosowania przepisów

o doręczeniach zastępczych (art. 138 kpc) lub fikcji doręczenia (art. 139 kpc) w sytuacji, gdy zostaną spełnione przesłanki określone w tych przepisach. Ponadto jeżeli osoba fizyczna ustanowi pełnomocnika procesowego lub osobę upoważnioną do odbioru pism sądowych, doręczenia należy dokonać tym osobom (art. 133 § 3 kpc).

Rację ma skarżąca, że w przypadku gdy stroną procesu jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą doręczenia pism sądowych winno następować zgodnie z art. 135 § 1 kpc tj. na jej adres miejsca zamieszkania, miejsca pracy lub tam gdzie się ją zastanie, a nie na adres prowadzonej działalności gospodarczej (tak min. wyrok SA w Poznaniu z dnia 19.12.2012r., I ACa 1046/12).

W rozpoznawanej sprawie powód wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym. W istocie nakaz zapłaty wydany w tymże postępowaniu został wysłany pierwotnie na adres prowadzonej przez pozwaną działalności gospodarczej. Po dwukrotnej awizacji złożono go do akt sprawy ze skutkiem doręczenia na dzień 17 marca 2014r. (k. 76). W momencie jednak kiedy pozwana dowiedziała się o wszczęciu postępowania egzekucyjnego pełnomocnik pozwanej wniósł o ponowne doręczenie nakazu zapłaty na adres kancelarii, co też Sąd uczynił otwierając pozwanej drogę do złożenia sprzeciwu. Sąd jednocześnie uchylił wcześniejsze zarządzenie o pozostawieniu w aktach sprawy nakazu zapłaty wysłanego do pozwanej ze skutkiem doręczenia. Następnie pozwana pismem z dnia 23 lipca 2014r. wniosła sprzeciw, w którym uznała należność główną. Zakwestionowała obciążenie jej kosztami procesu, egzekucji i odsetkami. W sprzeciwie zarzuciła także, że gdyby została przez powoda w terminie właściwym powiadomiona o zadłużeniu to z pewnością by go uregulowała. W tym miejscu należy wskazać, że powód pismem z dnia 11 maja 2015r. (k. 47) poinformował, że pozwana uregulowała zobowiązanie i cofnął pozew. Jednocześnie podał, że wystawiane faktury wysyłał pozwanej na adres do korespondencji wskazany w umowie. Na adres ten wysłał także faktury objęte niniejszym pozewem, których pozwana nie odebrała mimo dwukrotnej awizacji. Wcześniejsze faktury odbierała i ich

nie kwestionowała. Powód wskazał, że skoro pozwana nie zapłaciła ten miał prawo wytoczyć powództwo. Na dowód powyższego przedłożył umowę zawartą z pozwaną oraz wezwania do zapłaty.

Z umowy wynika wprost, że pozwana wskazała adres do korespondencji dla powoda tj. ul. (...) w R.. Na adres ten powód wysłał pozwaną fakturę i wezwanie do zapłaty. Powyższe czyni niewiarygodnym twierdzenia pozwanej, iż gdyby powód powiadomił ją w terminie z pewnością uregulowała by zadłużenie. Skoro pozwana zaniechała odbioru korespondencji powoda wysłanej zgodnie z umową poniosła ryzyko wytoczonego przez powoda powództwa o zapłatę. Innymi słowy dała powód do jego wytoczenia. Ostatecznie w toku postępowania nakaz zapłaty został doręczony pozwanej na adres kancelarii jej pełnomocnika, co czyni doręczenie prawidłowym i skutkowało uznaniem za skuteczne wniesienie sprzeciwu od nakazu zapłaty. Pozwana wbrew jej twierdzeniom nie została tym samym pozbawiona prawa do obrony. Wręcz przeciwnie – zajęła stanowisko w sprawie, a następnie uregulowała kwotę dochodzoną pozwem.

Przechodząc do meritum, a zatem do zarzutu pozwanej dotyczącego naruszenia art. 98 kpc i obciążenia jej kosztami postępowania, mimo cofnięcia pozwu przez powoda, należy wskazać, że zarzut ten jest bezzasadny. Tutejszy Sąd wielokrotnie wypowiadał się w przedmiotowej problematyce, zachowując jednolite orzecznictwo w tym zakresie.

Sąd stoi na stanowisku, iż spełnienie przez pozwanego w toku procesu żądania pozwu wywołuje skutki zależne zarówno od przyczyn takiego działania jak i zachowania się powoda. Jeżeli pozwany świadczył żądaną pozwem należność z zamiarem jego zaspokojenia, a nie tylko by uniknąć np. skutków zwłoki powód powinien cofnąć powództwo. Jeżeli tego nie uczyni brak jest podstaw do umorzenia postępowania, a powództwo winno być oddalone. Jeżeli zaś pozwany nie płaci w uznaniu powództwa istniejący spór wymaga rozstrzygnięcia. Jeżeli żądanie pozwu okaże się uzasadnione Sąd umarza co do niego postępowanie (rozstrzyga ewentualnie co do należności ubocznych) ; jeżeli zaś jest nie zasadne powództwo oddala (podobnie SN w postanowieniu z dnia 15.03.1955r, 2 CR 1449/54).

Sąd aprobując powyższy pogląd stwierdza, że skoro pozwana zapłaciła roszczenie dochodzone pozwem dopiero w toku postępowania (po wniesieniu sprzeciwu od wydanego w sprawie nakazu zapłaty) Sąd prawidłowo postępowanie umorzył. Prawidłowo także obciążył kosztami procesu pozwaną uznając ją za stronę przegrywającą spór. Zapłata dochodzonej pozwem kwoty nastąpiła bowiem już po wniesieniu pozwu i jego doręczeniu wraz z wydanym w sprawie nakazem zapłaty (podobnie SN w orzeczeniu z dnia 22.04.1959r, IV CZ 37/59, post. SN z dnia 20.08.1979r, I CZ 92/79, niepubl, post. Z dnia 06.11.1984r, IV CZ 196/84). Poza tym przez „przegranie sprawy” należy rozumieć jako przegranie procesu z przyczyn merytorycznych.

Na marginesie należy dodać, że obciążenie strony, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, całością lub nawet tylko częścią kosztów procesu może w okolicznościach konkretnej sprawy pozostawać trudne do pogodzenia z poczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Z tego względu ustawodawca przewidział specjalne unormowanie pozwalające nie obciążać strony przegrywającej (powoda, pozwanego) obowiązkiem zwrócenia przeciwnikowi całości lub części kosztów. Ideę tę urzeczywistnia wyrażona w art. 102 kpc zasada słuszności. Przepis ten nie konkretyzuje w żaden sposób pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych. Wskazanie w tym przepisie na dopuszczalność odstąpienia od zasady odpowiedzialności za wynik procesu jedynie w wypadkach wyjątkowych („szczególnie uzasadnionych”) wyłącza możliwość stosowania wykładni rozszerzającej. Ocena, czy taki wypadek rzeczywiście zachodzi, pozostawiona została uznaniu sądu. Musi ona mieć na względzie całokształt okoliczności sprawy. Chodzi tu nie tylko

o okoliczności związane z przebiegiem procesu, ale również pozostające poza jego obszarem (np. stan majątkowy stron, ich sytuacja życiowa). Okoliczności te powinny być oceniane przede wszystkim z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Kryteria pomocne przy rozstrzygnięciu o istnieniu czy też nieistnieniu przesłanek zastosowania zasady słuszności wskazane zostały w licznych orzeczeniach Sądu Najwyższego. Sposób skorzystania z art. 102 kpc. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który przemawia za odstąpieniem, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór (por. kom. do art. 102 k.p.c. [w:] Dolecki Henryk (red.), Wiśniewski Tadeusz (red.), Gromska-Szuster Irena, Jakubecki Andrzej, Klimkiewicz Jan, Knoppek Krzysztof,

Misiurek Grzegorz, Pogonowski Piotr, Zembrzuski Tadeusz, Żyznowski Tadeusz. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-366. LEX, 2013).

Zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie nie wystąpił żaden szczególny przypadek który pozwoliłby Sądowi odstąpić od obciążenia jej kosztami procesu.

Z tych też względów brak było podstaw do uwzględnienia zarzutu pozwanej co do naruszenia art. 98 kpc.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd, na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)